

Verordnungsblatt des Generalgouverneurs für die besetzten polnischen Gebiete Teil I

Dziennik rozporządzeń
Generalnego Gubernatora dla okupowanych polskich obszarów

Część I

1940	Ausgegeben zu Krakau, den 24. Februar 1940 Wydano w Krakau (w Krakowie), dnia 24. lutego 1940 r.	Nr. 13
------	---	--------

Tag Dzień	Inhalt/ Treść	Seite Strona
19. 2. 40	Verordnung über die deutsche Gerichtsbarkeit im Generalgouvernement	57
	Rozporządzenie o sądownictwie niemieckim w Generalnym Gubernatorstwie	57
19. 2. 40	Verordnung über die polnische Gerichtsbarkeit im Generalgouvernement	64
	Rozporządzenie o sądownictwie polskim w Generalnym Gubernatorstwie	64
19. 2. 40	Verordnung über den Übergang von Rechtsfachen in der deutschen und polnischen Gerichtsbarkeit	67
	Rozporządzenie o przejściu spraw prawnych w sądownictwie niemieckim i polskim	67

Verordnung

über die deutsche Gerichtsbarkeit im Generalgouvernement.

Vom 19. Februar 1940.

Auf Grund des § 5 Abs. 1 des Erlasses des Führers und Reichsfanzlers über die Verwaltung der besetzten polnischen Gebiete vom 12. Oktober 1939 (Reichsgesetzbl. I S. 2077) verordne ich:

1. Abschnitt.

Allgemeine Bestimmungen.

§ 1

(1) Zur Ausübung der deutschen Gerichtsbarkeit im Generalgouvernement werden neben den Sondergerichten „Deutsche Gerichte“ und „Deutsche Obergerichte“ errichtet.

(2) Die Verordnung über Sondergerichte im Generalgouvernement vom 15. November 1939 (Verordnungsblatt GG. S. 34) bleibt unberührt.

(3) Soweit eine standgerichtliche Zuständigkeit bestimmt ist, behält es hierbei sein Bewenden.

§ 2

(1) Deutsche Obergerichte werden für jeden Distrikt am Amtssitz der Distriktschefs gebildet; sie entscheiden, soweit nicht etwas anderes bestimmt wird, in der Besetzung mit drei Richtern.

Rozporządzenie

o sądownictwie niemieckim w Generalnym Gubernatorstwie.

Z dnia 19 lutego 1940 r.

Na podstawie § 5 ust. 1 Dekretu Führer'a i Kancelarza Rzeszy Niemieckiej o Administracji okupowanych polskich obszarów z dnia 12 października 1939 r. (Dz. U. Rzeszy Niem. I str. 2077) rozporządzam:

R o z d z i a ł I.

Przepisy ogólne.

§ 1

(1) Celem wykonywania sądownictwa niemieckiego w Generalnym Gubernatorstwie utwarza się obok Sądów Specjalnych „Sądy Niemieckie“ i „Wyższe Sądy Niemieckie“.

(2) Rozporządzenie o Sądach Specjalnych w Generalnym Gubernatorstwie z dnia 15 listopada 1939 r. (Dz. rozp. GGP. str. 34) pozostaje w mocy.

(3) Ilekroć postanowiono właściwość sądu dożnego utrzymuje się ją w mocy.

§ 2

(1) Wyższe Sądy Niemieckie utwarza się dla każdego Okręgu przy siedzibie urzędowej Szefa Okręgowego; orzekają one, o ile nie postanowi się inaczej, w składzie trzech sędziów.

(2) Deutsche Gerichte werden in Krakau, Rzeszow, Lublin, Chelm, Radom, Petrikau, Warschau und Zyrardow gebildet; sie entscheiden in der Bezeugung mit einem Richter. Die Grenzen ihrer Bezirke werden innerhalb des Distrikts von dem Distriktschef festgelegt; der Distriktschef kann auch anordnen, daß Gerichtstage außerhalb des Gerichtstages abgehalten werden.

(3) Die Aufnahme der Tätigkeit der einzelnen Gerichte wird örtlich befanntgemacht.

§ 3

(1) Die Geschäfte der Staatsanwaltschaft bei dem Deutschen Obergericht werden von der Anklagebehörde des in demselben Ort bestehenden Sondergerichts wahrgenommen.

(2) Die Geschäfte der Staatsanwaltschaft bei dem Deutschen Gericht werden, soweit an seinem Sitz ein Sondergericht besteht, von der Anklagebehörde bei diesem Gericht, im übrigen von der Anklagebehörde des nächstgelegenen Sondergerichts des Distrikts wahrgenommen. In der Hauptverhandlung kann die Vertretung auch durch einen Amtsanwalt oder einen Beamten des gehobenen Dienstes erfolgen.

§ 4

(1) Vor den deutschen Gerichten können alle im Deutschen Reich zugelassenen Rechtsanwälte und die im Generalgouvernement zugelassenen Advokaten, die deutscher Volkszugehörigkeit sind, auftreten.

(2) Als Verteidiger im einzelnen Strafverfahren können außerdem alle Personen, die die Befähigung zum reichsdeutschen Richteramt besitzen, und andere deutsche Staatsangehörige oder Volkszugehörige, die die Gewähr für eine sachgemäße Ausübung der Verteidigung bieten, vom Vorsitzenden zugelassen oder bestellt werden, der auch über die Höhe der festzusetzenden Gebühr nach billigem Ermessen entscheidet.

§ 5

(1) Zur Erledigung von Gerichtsvollziehergeschäften aller Art (namentlich von Zustellungen und Zwangsvollstreckungen) können von den deutschen Gerichten im Bedarfsfalle widerruflich bestellt werden:

1. Justizwachtmeister;
2. Polizeibeamte;
3. Personen, die in anderen Zweigen der deutschen Verwaltung tätig sind.

(2) Die Bestellung der in Abs. 1 Nr. 2 und 3 genannten Personen ist nur mit Zustimmung der ihnen vorgelegten Dienststelle zulässig.

(3) Zur Vornahme von Zustellungen können auch die Angehörigen des Deutschen Selbstschutzes herangezogen werden.

§ 6

(1) Die deutschen Justizbehörden unterstehen der unmittelbaren Dienstaufsicht des Distriktschefs.

(2) Der dienstälteste Beamte jeder Behörde trifft die für den Geschäftsgang notwendigen Anordnungen.

(2) Sady Niemieckie utwarza się w Krakau (Krakowie), w Rzeschow (Rzeszowie), w Lublin (Lublinie), w Chelm (Chelmie), w Radom (Radomiu), w Petrikau (Piotrkowie), w Warschau (Warszawie) i w Zyrardow (Żyrardowie); orzekają w składzie jednego sędziego. Granice ich obszarów wewnątrz Okregu będą ustalone przez Szefa Okregowego; Szef Okregowy może także zarządzić odbywanie roków sądowych poza siedzibą sądu.

(3) Podjęcie działalności poszczególnych sądów będzie miejscowo ogłoszone.

§ 3

(1) Czynności prokuratury przy Wyższym Sądzie Niemieckim będą wykonywane przez władzę oskarżającą przy istniejącym w tym samym miejscu Sądzie Specjalnym.

(2) Czynności prokuratury przy Sądzie Niemieckim wykonuje: jeżeli w miejscu siedziby istnieje Sąd Specjalny — władza oskarżająca przy tym sądzie, jeżeli sądu takiego nie ma — władza oskarżająca przy najbliższej leżącym Sądzie Specjalnym odnośnego Okregu. W rozprawie głównej zastępstwo może także nastąpić przez prokuratora grodzkiego lub wyższego urzędnika sekretariatu.

§ 4

(1) Przed Sadami Niemieckimi mogą wystąpić wszyscy adwokaci dopuszczeni w Rzeszy Niemieckiej oraz dopuszczeni w Generalnym Gubernatorstwie adwokaci, będący przynależnymi do narodu niemieckiego.

(2) Jako obrońcy w poszczególnym postępowaniu karnym przewodniczący może poza tym dopuścić lub wyznaczyć wszystkie osoby, które posiadają uprawnienie do piastowania niemieckiego urzędu sędziowskiego, oraz inne osoby, które posiadają niemiecką przynależność państwową lub należą do narodu niemieckiego, jeżeli dają pewność należytego wykonywania obrony. Przewodniczący rozstrzyga również według słusznego uznania o wysokości opłat mających być ustalonych.

§ 5

(1) Dla wykonywania wszelkiego rodzaju czynności komorników (szczególnie doręczeń i czynności egzekucyjnych) sady niemieckie w razie potrzeby mogą odwołać ustanawiać:

1. wachmistrzów sądowych,
2. urzędników policyjnych,
3. osoby, zatrudnione w innych dziedzinach zarządu niemieckiego.

(2) Ustanawianie osób, wymienionych w ust. 1 Nr. 2 i 3, dozwolone jest tylko za zgodą władzy przełożonej.

(3) Wykonywanie doręczeń może być poruczone także członkom Samoobrony Niemieckiej.

§ 6

(1) Niemieckie władze sądowe podlegają bezpośredniemu nadzorowi służbowemu Szefa Okregowego.

(2) Najstarszy w służbie urzędnik każdej władzy wydaje zarządzenia, konieczne dla toku spraw.

2. Abschnitt.
Strafrechtspflege.

§ 7

(1) Der deutschen Strafgerichtsbarkeit unterliegen die deutschen Staatsangehörigen und die deutschen Volkszugehörigen.

(2) Andere Personen unterliegen, soweit sie nicht schon auf Grund des § 2 der Verordnung über Sondergerichte im Generalgouvernement vom 15. November 1939 (Verordnungsblatt GGP. S. 34) der deutschen Strafgerichtsbarkeit unterworfen sind, dieser Gerichtsbarkeit stets wegen der Straftaten, die

1. sich gegen die Sicherheit und das Ansehen des Deutschen Reiches und Volkes, gegen seine Interessen sowie gegen das Leben, die Gesundheit, die Ehre und das Vermögen deutscher Staatsangehöriger oder Volkszugehöriger richten;
2. in Verordnungen des Generalgouverneurs oder der von ihm ermächtigten Dienststellen unter Strafe gestellt sind;
3. in einem Gebäude, einem Raum oder einer Anlage, die den Zwecken einer deutschen Dienststelle dienen, verübt worden sind;
4. im Dienst der deutschen Verwaltung oder im Zusammenhang mit diesem Dienst verübt worden sind.

(3) Sind an einer Straftat mehrere als Täter, Teilnehmer, Begünstiger oder Helfer beteiligt, so unterliegen alle der deutschen Strafgerichtsbarkeit, wenn die Voraussetzungen dafür bei einem der Beteiligten gegeben sind. Wird eine Person mehrerer strafbarer Handlungen beschuldigt und untersteht sie der deutschen Strafgerichtsbarkeit wegen einer dieser Taten, so gilt dies auch hinsichtlich der übrigen.

§ 8

Die deutschen Gerichte entscheiden nach deutschem Strafrecht.

§ 9

Für das Verfahren vor den deutschen Gerichten sind die im Altreich geltenden Vorschriften sinngemäß anzuwenden, soweit nicht etwas anderes bestimmt ist.

§ 10

(1) Im ersten Rechtszug entscheidet das Deutsche Gericht; gegen seine Urteile findet die Berufung statt.

(2) Über die gegen die Entscheidungen des Deutschen Gerichts eingelegten Berufungen und Beschwerden entscheidet das Deutsche Obergericht. Auf Antrag der Staatsanwaltschaft kann die Entscheidung durch einen Richter erfolgen. Die Entscheidungen des Deutschen Obergerichts sind endgültig.

§ 11

Soweit es in Reichsgesetzen zur Strafverfolgung einer Zustimmung oder Anordnung bedarf, gilt als die zu ihrer Erteilung berufene Stelle der Generalgouverneur für die besetzten polnischen Gebiete.

Rozdział II.

Wymiar sprawiedliwości karnej.

§ 7

(1) Niemieckiemu sądownictwu karnemu podlegają osoby, które posiadają niemiecką przynależność państwową, oraz przynależni do narodu niemieckiego.

(2) Inne osoby podlegają sądownictwu niemieckiemu — o ile to nie jest dane już na podstawie § 2 rozporządzenia o Sądach Specjalnych w Generalnym Gubernatorstwie z dnia 15 listopada 1939 r. (Dz. rozp. GGP. str. 34) — z powodu takich czynów karygodnych, które:

1. skierowane są przeciw bezpieczeństwu i autorytetowi Rzeszy Niemieckiej i Narodu Niemieckiego, przeciw jego interesom oraz przeciw życiu, zdrowiu, czci i majątkowi osób, posiadających niemiecką przynależność państwową lub należących do Narodu Niemieckiego;
2. zagrożone są karą w rozporządzeniach Generalnego Gubernatora lub urzędów przezeń upowaznionych;
3. popełnione zostały w budynku, pomieszczeniu lub zakładzie, służącym celom władzy niemieckiej;
4. popełnione zostały w służbie zarządu niemieckiego lub w związku z tą służbą.

(3) Jeżeli do popełnienia czynu karnego przyczyniło się kilku jako sprawców, uczestników, pomocników lub paserów, wówczas wszyscy podlegają niemieckiemu sądownictwu karnemu, o ile u jednego z uczestników dane są założenia dla tegoż. Osoba obwiniona o kilka czynów karygodnych a podlegająca z powodu jednego z czynów niemieckiemu sądownictwu karnemu, podlega temuż i w odniesieniu do pozostałych.

§ 8

Sądy niemieckie rozstrzygają według niemieckiego prawa karnego.

§ 9

Do postępowania przed sądami niemieckimi należy analogicznie stosować przepisy, obowiązujące w „Altreich“, o ile przepisy inaczej nie stanowią.

§ 10

(1) W pierwszej instancji rozstrzyga Sąd Niemiecki; od jego wyroków służy apelacja.

(2) Apelacje i zażalenia, założone od orzeczeń Sądu Niemieckiego, rozstrzyga Niemiecki Sąd Wyższy. Na wniosek prokuratury rozstrzygnięcie może nastąpić przez jednego sędziego. Rozstrzygnięcia Niemieckiego Sądu Wyższego są ostateczne.

§ 11

Niekończące ustawy Rzeszy uzależniają ściąganie od zgody lub zarządzenia, uważa się Generalnego Gubernatora dla okupowanych polskich obszarów za władzę powołaną do ich wydania.

§ 12

(1) In der Hauptverhandlung vor dem Deutschen Gericht bedarf es der Anwesenheit eines Vertreters der Staatsanwaltschaft nicht.

(2) Ein Verteidiger ist nur zu bestellen, soweit dies tunlich erscheint.

§ 13

Die Frist für die Einlegung der Berufung und der sofortigen Beschwerde beträgt zwei Wochen.

§ 14

In dem Verfahren auf Wiederaufnahme einer vor dem Sondergericht abgeschlossenen Strafsache entscheidet nicht das Deutsche Gericht, sondern das Sondergericht.

§ 15

Die Privatklage ist unzulässig.

§ 16

Einziehung und Verfallerklärung erfolgen zugunsten des Generalgouvernements, Geldstrafen fließen der Kasse des Generalgouvernements zu.

§ 17

Die polnischen Staatsanwälte und Strafgerichte des Generalgouvernements sind verpflichtet, bei Gefahr im Verzug nach dem für sie geltenden Verfahrensgeß alle Handlungen vorzunehmen, die zur Aufklärung des Sachverhalts, zur Festhaltung des Beschuldigten oder zur Sicherung von Gegenständen dienen können, die zur Begehung strafbarer Handlungen gebraucht oder bestimmt sind. Von dem Veranlaßten haben sie unverzüglich den zuständigen deutschen Staatsanwalt in Kenntnis zu setzen.

§ 18

In einem Gebäude, einem Raum oder einer Anlage, die den Zwecken einer deutschen Dienststelle dienen, dürfen die in § 17 genannten polnischen Behörden Amtshandlungen nur mit vorheriger Zustimmung der deutschen Dienststelle vornehmen.

3. Abschnitt.

Bürgerliche Rechtspflege.

§ 19

(1) Der deutschen Gerichtsbarkeit in bürgerlichen Rechtsachen unterliegen deutsche Staatsangehörige und deutsche Volkszugehörige. Sie erstreckt sich auf:

1. bürgerliche Streitsachen (einschließlich der einstweiligen Verfügungen), wenn auch nur ein deutscher Staatsangehöriger oder Volkszugehöriger als Partei oder Nebenintervenient an dem Verfahren beteiligt ist;
2. Zwangsvollstreckungssachen, wenn der Verpflichtete deutscher Staatsangehöriger oder Volkszugehöriger ist oder wenn es sich um die Vollstreckung aus einem Titel handelt, der von einem deutschen Gericht erlassen oder vor einem deutschen Notar errichtet ist;

§ 12

(1) W rozprawie głównej przed Sądem Niemieckim obecność przedstawiciela prokuratury nie jest konieczna.

(2) Obrońcę należy wyznaczyć, jeżeli wyznaczenie wydaje się wskazanym.

§ 13

Termin do wniesienia apelacji i zażalenia na tychmiastowego wynosi 2 tygodnie.

§ 14

W postępowaniu o wznowienie zakończonej przed Sądem Specjalnym sprawy karnej nie orzeka Sąd Niemiecki, lecz Sąd Specjalny.

§ 15

Skarga z oskarżenia prywatnego nie jest dopuszczalna.

§ 16

Ściągnięcie i przepadek orzeka się na rzecz Generalnego Gubernatorstwa, grzywny wpływają do kasy Generalnego Gubernatorstwa.

§ 17

Polscy prokuratorzy i polskie sądy karne mają obowiązek w razie niebezpieczeństwa, grożącego zwłoką podjąć na podstawie obowiązującego ich prawa postępowania wszelkie czynności, które służyć mogą do wyjaśnienia stanu rzeczowego, do przytrzymania obwinionego i do zabezpieczenia przedmiotów, używanych lub przeznaczonych do popełnienia czynów karygodnych. O podjętych krokach należy niezwłocznie zawiadomić właściwego pokuratora niemieckiego.

§ 18

W budynku, pomieszczeniu lub zakładzie, służącym celom urzędu niemieckiego, wolno wymienionym w § 17 władzom wykonywać czynności urzędowe tylko za poprzednią zgodą niemieckiego urzędu.

R o z d z i a ł III.

Wymiar sprawiedliwości cywilnej.

§ 19

(1) Sądownictwu niemieckiemu w sprawach cywilnych podlegają osoby, posiadające przynależność państwową niemiecką i przynależni do Narodu Niemieckiego. Obejmuje ono:

1. sprawy cywilne (włącznie z chwilowemi zarządzeniami), gdy tylko jeden posiadający niemiecką przynależność państwową lub przynależny do Narodu Niemieckiego występuje w tej sprawie jako strona lub interwenient uboczny;
2. sprawy egzekucyjne, gdy zobowiązany posiada niemiecką przynależność państwową lub jest przynależnym do Narodu Niemieckiego lub gdy chodzi o egzekucję z tytułu, wydanego przez sąd niemiecki lub sporządzonego przed notariuszem niemieckim;

3. Konkurs- und Vergleichsachen, wenn der Konkursschuldner oder der Schuldner, der das Vergleichsverfahren beantragt hat, deutscher Staatsangehöriger oder Volkszugehöriger ist;
4. Angelegenheiten der freiwilligen Gerichtsbarkeit, soweit nach den Vorschriften des im Altreich geltenden Rechts für das anzuwendende Recht die Staatsangehörigkeit einer bestimmten Person maßgebend ist und diese Person deutscher Staatsangehöriger oder Volkszugehöriger ist;
5. die Führung des Deutschen Handelsregisters.

(2) Kann in den im Abs. 1 Nr. 2 bis 4 genannten Fällen eine Maßnahme gegen mehrere Beteiligte nur einheitlich durchgeführt werden, so ist die deutsche Gerichtsbarkeit begründet, wenn einer der Beteiligten deutscher Staatsangehöriger oder Volkszugehöriger ist.

(3) Für die Beurteilung der Frage, ob es sich um eine der in Abs. 1 genannten Angelegenheiten handelt, ist das im Altreich geltende Recht maßgebend.

§ 20

(1) Als deutsche Staatsangehörige gelten auch Handelsgesellschaften, Versicherungsvereine auf Gegenseitigkeit, Erwerbs- und Wirtschaftsgenossenschaften, bergrechtliche Gewerkschaften, sonstige juristische Personen des Privatrechts und öffentlich-rechtliche Körperschaften, Stiftungen und Anstalten, die ihren Sitz im Deutschen Reich haben oder im Generalgouvernement nach deutschem Recht errichtet worden sind.

(2) Haben die in Abs. 1 genannten Vereinigungen ihren Sitz im Generalgouvernement, ohne nach deutschem Recht errichtet zu sein, so stehen sie den deutschen Staatsangehörigen oder Volkszugehörigen nur gleich, wenn

1. bei einer offenen Handelsgesellschaft, Kommanditgesellschaft und Kommanditgesellschaft auf Aktien wenigstens ein persönlich haftender Gesellschafter deutscher Staatsangehöriger oder Volkszugehöriger ist;
2. bei einer sonstigen Handelsgesellschaft mit eigener Rechtspersönlichkeit, einem Versicherungsverein auf Gegenseitigkeit, bei Erwerbs- und Wirtschaftsgenossenschaften und bergrechtlichen Gewerkschaften mindestens die Hälfte der zur gesetzlichen Vertretung berufenen Personen oder mindestens die Hälfte der Mitglieder des Aufsichtsrats oder eines ähnlichen Verwaltungsträgers deutsche Staatsangehörige oder Volkszugehörige sind;
3. bei Vereinen die Geschäftssprache deutsch ist; die Feststellung, ob diese Voraussetzung gegeben ist, trifft im Zweifel der Distriktschef.

3. sprawy upadłościowe i ugodowe, jeżeli dłużnik upadłościowy lub dłużnik, który wniósł o postępowanie ugodowe, posiada niemiecką przynależność państwową lub jest przynależnym do Narodu Niemieckiego;

4. sprawy sądownictwa niespornego, jeżeli według przepisów obowiązującego w Altreich prawa dla mającego być zastosowanego prawa, miarodajna jest przynależność państwowa, a ta osoba posiada niemiecką przynależność państwową lub jest przynależnym do Narodu Niemieckiego;

5. prowadzenie niemieckich rejestrów handlowych.

(2) Jeżeli w wypadkach, wymienionych w ust. 1 Nr. 2 do 4, wdrożyć można kroki przeciw kilku uczestnikom tylko jednolicie, wtedy sądownictwo niemieckie uzasadnione jest, gdy jeden z uczestników posiada niemiecką przynależność państwową lub jest przynależnym do Narodu Niemieckiego.

(3) Dla rozstrzygnięcia kwestii, czy się rozchodzi o jedną ze spraw wymienionych w ust. 1, miarodajne jest obowiązujące w Altreich prawo.

§ 20

(1) Za posiadających niemiecką przynależność państwową uważa się także spółki handlowe, stowarzyszenia ubezpieczeniowe, spółdzielnie zarobkowe i gospodarcze, gwarectwa prawa górniczego, inne osoby prawne prawa prywatnego i publiczno-prawne korporacje, fundacje i zakłady, mające siedzibę na obszarze Rzeszy Niemieckiej lub według prawa niemieckiego na obszarze Generalnego Gubernatorstwa założone zostały.

(2) Wymienione w ust. 1 stowarzyszenia, mające swoją siedzibę na obszarze Generalnego Gubernatorstwa, a nie założone według niemieckiego prawa, stoją na równi z posiadającymi niemiecką przynależność państwową lub z będącymi przynależnymi do Narodu Niemieckiego tylko wtedy, gdy

1. przy spółkach jawnych, komandytowych i komandytowych na akcje przynajmniej jeden osobiście odpowiadający spółnik posiada niemiecką przynależność państwową lub jest przynależnym do Narodu Niemieckiego;
2. przy pozostałych spółkach z własną osobowością prawną, stowarzyszeniu ubezpieczenia wzajemnego, przy spółdzielniach zarobkowych i gospodarczych i gwarectwach prawa górniczego przynajmniej połowa osób, upoważnionych do ustawowego zastępstwa lub przynajmniej połowa członków rady nadzorczej lub organu zarządzającego posiada niemiecką przynależność państwową lub jest przynależnym do Narodu Niemieckiego;
3. przy związkach, które posługują się językiem niemieckim; stwierdzenia, czy owe założenie jest dane, dokona w razie wątpliwości Szef Okręgowy.

§ 21

Ist ein deutscher Staatsangehöriger oder Volkszugehöriger von den zuständigen Stellen als Treuhänder für fremdes Vermögen eingesetzt und ist in dieser Eigenschaft von ihm oder gegen ihn eine bürgerliche Rechtsache zu führen, so kommt es für die Entscheidung, ob die deutsche Gerichtsbarkeit begründet ist, auf seine Staatsangehörigkeit oder Volkszugehörigkeit und nicht auf die des Vermögenssträgers an.

§ 22

(1) Auf die Rechtsverhältnisse deutscher Staatsangehöriger ist im Generalgouvernement ihr Heimatrecht anzuwenden, soweit dieses Recht die Gesetze des Heimatstaates für anwendbar erklärt. Demgemäß gilt das Heimatrecht insbesondere auf dem Gebiete des Personen-, Familien- und Erbrechts.

(2) Heimatrecht im Sinne des Abs. 1 ist das an dem im Deutschen Reich gelegenen Wohnsitz und in Ermangelung eines solchen das an dem im Deutschen Reich gelegenen Aufenthaltsort geltende Recht; ist auch ein Aufenthaltsort im Deutschen Reich nicht vorhanden, so ist das Recht des letzten im Deutschen Reich gelegenen Wohnsitzes oder in Ermangelung eines solchen des letzten Aufenthaltsorts im Deutschen Reich maßgebend.

§ 23

Für die Form der Eheschließung im Generalgouvernement gilt, sofern der Mann deutscher Staatsangehöriger ist, deutsches Recht; die Ehe kommt nur zustande, wenn die Eheschließung vor einem deutschen Standesbeamten stattgefunden hat.

§ 24

(1) Den deutschen Staatsangehörigen stehen hinsichtlich der Anwendbarkeit des deutschen Personen- und Familienrechts einschließlich der Vorschriften über die Form der Eheschließung die deutschen Volkszugehörigen gleich; dies gilt nicht für eine Frau, die einen Mann geheiratet hat oder heiratet, der weder deutscher Staatsangehöriger noch Volkszugehöriger ist.

(2) Auf Ehen männlicher deutscher Volkszugehöriger, die vor dem Inkrafttreten dieser Verordnung geschlossen worden sind, ist das deutsche eheliche Güterrecht nicht anwendbar.

(3) Als Heimatrecht der deutschen Volkszugehörigen im Sinne des § 22 Abs. 1 gilt das im Altreich maßgebende Recht.

§ 25

Auf das Verfahren des Deutschen Gerichts und des Deutschen Obergerichts sind die im Lande Preußen geltenden reichs- und landesrechtlichen Verfahrensvorschriften sinngemäß anzuwenden, soweit nicht etwas anderes bestimmt ist.

§ 21

Ustanowiono posiadającego niemiecką przynależność państwową lub będącego przynależnym do Narodu Niemieckiego powiernikiem cudzego majątku i ma on wdrożyć lub przeciwko niemu ma być wdrożona sprawa cywilna, wówczas przy rozstrzygnięciu, czy uzasadnione jest sądownictwo niemieckie, miarodajna jest jego przynależność państwowa lub do Narodu Niemieckiego, a nie przynależność podmiotu majątku.

§ 22

(1) Do stosunków prawnych, posiadających niemiecką przynależność państwową w Generalnym Gubernatorstwie, zastosować należy ojczyście ich prawo, o ile owe prawo uzna ustawy prawa ojczyściego za mające zastosowanie. Według powyższego prawo ojczyście obowiązuje szczególnie w dziedzinie prawa osobowego, rodzinnego i spadkowego.

(2) Prawem ojczyściem w rozumieniu ust. 1 jest prawo, obowiązujące w miejscu zamieszkania i w razie braku takiego, prawo obowiązujące w miejscu pobytu; w razie braku miejsca stałego pobytu na obszarze Rzeszy Niemieckiej, miarodajne jest prawo, obowiązujące w ostatnim miejscu zamieszkania na obszarze Rzeszy Niemieckiej lub w razie braku takiego, prawo ostatniego pobytu na obszarze Rzeszy Niemieckiej.

§ 23

W sprawie zawarcia małżeństw w Generalnym Gubernatorstwie obowiązuje, o ile mężczyzna posiada niemiecką przynależność państwową, niemieckie prawo; małżeństwo ważne jest tylko wówczas, gdy zawarte zostało przed niemieckim urzędnikiem stanu cywilnego.

§ 24

(1) Na równi z posiadającymi niemiecką przynależność państwową względem zastosowania niemieckiego prawa osobowego i rodzinnego włącznie z przepisami w sprawie zawarcia małżeństw stoją przynależni do Narodu Niemieckiego, to jednak nie dotyczy kobiety, która wyszła lub wyjdzie zamaż za nie posiadającego ani niemieckiej przynależności państwowej, ani nie będącego przynależnym do Narodu Niemieckiego.

(2) Do małżeństw męskich, przynależnych do Narodu Niemieckiego, zawartych przed wejściem w życie niniejszego rozporządzenia, nie ma zastosowania niemieckie małżeńskie prawo majątkowe.

(3) Jako prawo ojczyście przynależnych do Narodu Niemieckiego w rozumieniu § 22 ust. 1 uważa się prawo, miarodajne na obszarze „Altreich“.

§ 25

Do postępowania Niemieckiego Sądu i Niemieckiego Sądu Wyższego zastosować należy odpowiednio obowiązujące w Prusach prawne przepisy postępowania Rzeszy i kraju, o ile nie postanowiono inaczej.

§ 26

(1) Im ersten Rechtszuge entscheidet das Deutsche Gericht.

(2) Über die gegen die Entscheidungen des Deutschen Gerichts eingelegten Berufungen und Beschwerden entscheidet das Deutsche Obergericht. Die Entscheidungen des Deutschen Obergerichts sind endgültig.

§ 27

Ein Anwaltszwang findet nicht statt.

§ 28

Aus einem Titel, der von einem reichsdeutschen Gericht erlassen oder vor einem reichsdeutschen Notar errichtet ist, kann im Generalgouvernement in gleicher Weise vollstreckt werden wie im Altreich.

§ 29

Im Generalgouvernement können Handelsgesellschaften nach deutschem Recht unter Berücksichtigung der im Generalgouvernement geltenden Währung errichtet werden.

§ 30

(1) Das Deutsche Handelsregister wird bei dem Deutschen Gericht geführt.

(2) Das Handelsregister dient zur Eintragung der Firmen deutscher Staatsangehöriger oder Volkszugehöriger und der nach deutschem Recht errichteten Handelsgesellschaften.

(3) Bei den auf Grund der Verordnung über die Errichtung von Handelsgesellschaften im Generalgouvernement vom 15. November 1939 (Verordnungsblatt GG.P. S. 38) genehmigten Handelsgesellschaften findet eine Eintragung nicht statt.

§ 31

(1) Die bisherigen Grund- und Hypothekbücher werden innerhalb der polnischen Gerichtsbarkeit weitergeführt.

(2) Die im zweiten Rechtszug ergangenen Entscheidungen der polnischen Gerichte können von den durch die Entscheidung betroffenen deutschen Staatsangehörigen oder Volkszugehörigen binnen zwei Monaten bei dem Deutschen Obergericht angefochten werden; das Deutsche Obergericht bestimmt sein Verfahren unter Berücksichtigung der Lage des einzelnen Falles nach freiem Ermessen.

4. Abschnitt.

Außerordentlicher Einspruch.

§ 32

(1) Gegen rechtskräftige Urteile der deutschen Gerichte kann der Leiter der Abteilung Justiz im Amt des Generalgouverneurs binnen sechs Monaten nach Eintritt der Rechtskraft Einspruch erheben, wenn er wegen schwerwiegender Bedenken gegen die Richtigkeit des Urteils eine neue Verhandlung und Entscheidung in der Sache für notwendig hält.

§ 26

(1) W pierwszej instancji rozstrzyga Niemiecki Sąd.

(2) O wniesionych od rozstrzygnięć Niemieckiego Sądu apelacyj i zażaleń decyduje Niemiecki Sąd Wyższy. Rozstrzygnięcia Niemieckiego Sądu Wyższego są ostateczne.

§ 27

Przymus adwokacki nie istnieje.

§ 28

Z tytułu, wydanego przez Sąd Rzeszy Niemieckiej lub aktu, sporządzonego przed notariuszem niemieckim, wykonanie na obszarze Generalnego Gubernatorstwa nastąpić może w ten sam sposób, jak w „Altreich“.

§ 29

W Generalnym Gubernatorstwie zakładać można spółki handlowe według prawa niemieckiego, uwzględniając obowiązującą w Generalnym Gubernatorstwie walutę.

§ 30

(1) Niemiecki rejestr handlowy prowadzi się w niemieckim sądzie.

(2) Rejestr handlowy służy do wpisu firm, posiadających niemiecką przynależność państwową lub będących przynależnymi do Narodu Niemieckiego i utworzonych według prawa niemieckiego spółek handlowych.

(3) Przy spółkach handlowych, zezwolonych na podstawie rozporządzenia o założeniu spółek handlowych w Generalnym Gubernatorstwie z dnia 15 listopada 1939 r. (Dz. rozp. GGP. str. 38) wpis nie nastąpi.

§ 31

(1) Dotychczasowe księgi gruntowe i hipoteczne zostaną nadal prowadzone w zakresie sądownictwa polskiego.

(2) Wydane w drugiej instancji rozstrzygnięcia sądów polskich ulec mogą zaczepieniu w ciągu dwóch miesięcy przy Niemieckim Sądzie Wyższym ze strony dotkniętych tym rozstrzygnięciem posiadających przynależność niemiecką lub będących przynależnymi do Narodu Niemieckiego. Niemiecki Sąd Wyższy ustala swoje postępowanie według własnego uznania, z uwzględnieniem jednak poszczególnej sprawy.

R o z d z i a ł IV.

Sprzeciw nadzwyczajny.

§ 32

(1) Od prawomocnych wyroków sądów niemieckich wnieść może Kierownik Wydziału Sprawiedliwości przy Urzędzie Generalnego Gubernatora w przeciągu 6 miesięcy po uprawomocnieniu sprzeciw, jeżeli z powodu wątpliwości co do słuszności wyroku uważa za stosowne wyznaczenie ponownej rozprawy i ponowne rozstrzygnięcie.

(2) Auf Grund des Einspruchs entscheidet in Strafsachen das Sondergericht, in bürgerlichen Rechtsstreitigkeiten das Obergericht, das vom Leiter der Abteilung Justiz im Amt des Generalgouverneurs von Fall zu Fall bestimmt wird, in der Sache von neuem. Diese Entscheidung ist endgültig.

5. Abschnitt.

Schlussbestimmungen.

§ 33

Soweit dem Distriktschef in dieser Verordnung Befugnisse verliehen sind, kann er sie im Falle des § 20 Abs. 2 Nr. 3 durch den Leiter der in seinem Amt bestehenden Abteilung Innere Verwaltung, im übrigen durch den Leiter der in seinem Amt bestehenden Abteilung Justiz ausüben lassen.

§ 34

Diese Verordnung tritt mit dem Tage ihrer Verkündung in Kraft.

Krakau, den 19. Februar 1940.

**Der Generalgouverneur
für die besetzten polnischen Gebiete
Frank**

(2) Na podstawie sprzeciwu rozstrzyga w sprawach karnych ponownie Sąd Specjalny, w sprawach cywilnych zaś Sąd Wyższy, który wyznaczony zostanie przez Kierownika Wydziału Sprawiedliwości przy Urzędzie Generalnego Gubernatora od wypadku do wypadku. Rozstrzygnięcia te są ostateczne.

R o z d z i a ł V.

Postanowienia końcowe.

§ 33

Jeżeli niniejszym rozporządzeniem nadano Szefowi Okręgowemu uprawnienia, wykonanie ich poruczać może w wypadku § 20 ust. 2 Nr. 3 kierownikowi wydziału spraw wewnętrznych, znajdującego się w jego urzędzie, poza tem kierownikowi wydziału sprawiedliwości jego urzędu.

§ 34

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Krakau (Kraków), dnia 19 lutego 1940 r.

**Generalny Gubernator
okupowanych polskich obszarów
Frank**

Verordnung

über die polnische Gerichtsbarkeit im Generalgouvernement.

Vom 19. Februar 1940.

Auf Grund des § 5 Abs. 1 des Erlasses des Führers und Reichszanclers über die Verwaltung der besetzten polnischen Gebiete vom 12. Oktober 1939 (Reichsgesetzbl. I S. 2077) verordne ich:

1. Abschnitt.

Umfang der Gerichtsbarkeit.

§ 1

(1) Die polnische Gerichtsbarkeit bleibt zugelassen, soweit nicht die Zuständigkeit eines deutschen Gerichts gegeben ist.

(2) In Strafsachen kann ein polnisches Gericht nur entscheiden, wenn die Sache von einer deutschen Anklagebehörde an die polnische Behörde abgegeben worden ist.

(3) Soweit für andere im Generalgouvernement geschlossene siedelnde Volksstämme ein Bedürfnis für eine eigene Gerichtsbarkeit besteht, bleibt eine Sonderregelung vorbehalten.

§ 2

Ist bei einem polnischen Gericht im Generalgouvernement eine Sache anhängig, die aus den nicht zum Generalgouvernement gehörigen Gebieten erwachsen ist, so unterliegt sie nicht mehr der Zuständigkeit der Gerichte im Generalgouvernement.

Rozporządzenie

o sądownictwie polskim w Generalnym Gubernatorstwie.

Z dnia 19 lutego 1940 r.

Na podstawie § 5 ust. 1 Dekretu Führer'a i Kancelarza Rzeszy Niemieckiej o Administracji okupowanych polskich obszarów z dnia 12 października 1939 r. (Dz. U. Rzeszy Niem. I str. 2077) rozporządzam:

R o z d z i a ł I.

Zakres sądownictwa.

§ 1

(1) Sądownictwo polskie pozostaje dopuszczalne, o ile nie jest dana właściwość sądu niemieckiego.

(2) W sprawach karnych rozpoznać może sąd polski tylko wtedy, gdy sprawa została przekazana przez niemiecką władzę oskarżenia polskiemu władzom.

(3) O ile dla zwarcie osiedlonych narodowości w Generalnym Gubernatorstwie wskazane byłoby własne sądownictwo, zastrzega się specjalne uregulowanie.

§ 2

Toczy się sprawa przed sądem polskim w Generalnym Gubernatorstwie, powstała na obszarach nie należących do Generalnego Gubernatorstwa, wtedy nie podlega właściwości sądów w Generalnym Gubernatorstwie.

§ 3

Die Vorschriften des polnischen Rechts, wonach die polnischen Justizbehörden befugt sind, die Vollstreckung von Freiheits- oder Geldstrafen bedingt auszusprechen oder sonstige Gnadenerweise zu erteilen, treten außer Kraft.

2. Abschnitt.

Aufbau und Verfahren der Gerichte.

§ 4

Für die Ausübung der polnischen Gerichtsbarkeit bleiben die polnischen Gesetze und Verordnungen maßgebend, soweit nicht der Generalgouverneur etwas anderes bestimmt.

§ 5

(1) Die polnische Gerichtsbarkeit wird durch Burgerichte, Bezirksgerichte und Appellationsgerichte ausgeübt.

(2) Die Tätigkeit des Obersten Gerichtshofs wird einstweilen nicht wieder aufgenommen.

§ 6

(1) Für jeden Distrikt wird ein Appellationsgericht gebildet; es hat seinen Sitz am Amtssitz des Distriktschefs.

(2) Inwieweit die Bezirksgerichte und Burgerichte tätig bleiben oder ihre Tätigkeit wieder aufnehmen, richtet sich nach den örtlichen Bedürfnissen. Die Entscheidung trifft der Distriktschef; ihm liegt auch, soweit durch die Grenzziehung Bezirke dieser Gerichte durchschnitten sind, die Neueinteilung der Bezirke ob.

(3) Die Wiederaufnahme der Tätigkeit der einzelnen Gerichte wird örtlich bekanntgemacht.

§ 7

Die Arbeitsgerichte fallen fort. Die vor diese Gerichte gehörigen Sachen werden den Burgerichten zugewiesen.

§ 8

(1) Die polnischen Gerichte unterstehen der unmittelbaren Aufsicht des Distriktschefs.

(2) Die wiederbeschäftigten ehemals polnischen Beamten und Angestellten haben die schriftliche Erklärung abzugeben, daß sie in Gehorsam gegenüber der deutschen Verwaltung ihren Dienst an der Rechtspflege treu und gewissenhaft erfüllen werden.

§ 9

Die Urteile ergehen „Im Namen des Gesetzes“.

§ 10

Die Gerichte entscheiden in der nach den polnischen Vorschriften vorgesehenen Besetzung. Die Laienrichter fallen jedoch fort; an die Stelle der Bestimmungen, in denen die Mitwirkung von Laienrichtern vorgesehen ist, treten die sonst für die Besetzung der Gerichte geltenden Vorschriften.

§ 11

(1) Gegen die Entscheidungen der Bezirksgerichte und Burgerichte im ersten Rechtszug finden die

§ 3

Przepisy polskiego prawa, na podstawie których polskie władze sprawiedliwości upoważnione są do warunkowego zawieszenia kar wolnościowych lub grzywnien lub udzielać inne ulaskawienie, tracą swoją moc.

R o z d z i a ł II.

Organizacja i postępowanie sądu.

§ 4

Dla wykonania polskiego sądownictwa obowiązują polskie ustawy i rozporządzenia, o ile Generalny Gubernator nie postanawia inaczej.

§ 5

(1) Sądownictwo polskie wykonują Sądy Grodzkie, Sądy Okręgowe i Sądy Apelacyjne.

(2) Sąd Najwyższy nie podejmuje chwilowo swojej czynności.

§ 6

(1) Dla każdego Okręgu zakłada się Sąd Apelacyjny. Ma on swoją siedzibę przy siedzibie urzędu Szefa Okręgowego.

(2) Jak dalece Sądy Okręgowe i Grodzkie pozostają czynne lub podejmują ponownie swoją czynność, zależy od miejscowych okoliczności. Decyzje wyda Szef Okręgowy; do niego należy również, o ile przez ustalenie granic okręgi tych sądów zostały przecięte, nowy podział tych okręgów.

(3) Ponowne podjęcie czynności poszczególnych sądów podaje się miejscowo do wiadomości.

§ 7

Sądy Pracy znosi się. Właściwe dla tych sądów sprawy przekazuje się sądom grodzkim.

§ 8

(1) Sądy polskie podlegają bezpośredniemu nadzorowi Szefa Okręgowego.

(2) Ponownie zatrudnieni byli urzędnicy i pracownicy polscy złożą pisemną deklarację, że w posłuszeństwie wobec administracji niemieckiej spełniać będą wiernie i sumiennie służbę w sądownictwie.

§ 9

Wyroki zapadają „W imieniu prawa“.

§ 10

Sądy rozpoznają w składzie przewidzianym w polskich przepisach. Sędziowie niezawodowi są wykluczeni; w miejsce przepisów, w których przewidziany jest udział sędziów niezawodowych, wchodzi przepisy obowiązujące ogólnie w sprawie składu sędziowskiego.

§ 11

(1) Przeciw rozstrzygnięciom Sądów Okręgowych i Grodzkich w pierwszej instancji dopusz-

nach polnischem Recht zugelassenen Rechtsmittel oder Rechtsbehelfe statt. Soweit nicht das Gericht, dessen Entscheidung angefochten wird, selbst zu neuer Entscheidung befugt ist, entscheidet, wenn das Burgrichter im ersten Rechtszug entschieden hat, das Bezirksgericht, sonst das Appellationsgericht.

(2) Die im zweiten Rechtszug ergangenen Entscheidungen des Bezirksgerichts und alle Entscheidungen des Appellationsgerichts sind unanfechtbar.

§ 12

Rechtsachen, die in einem nach § 11 nicht mehr zulässigen Rechtsmittelzug anhängig sind, werden mit dem Inkrafttreten dieser Verordnung rechtskräftig, wenn sie aus dem Gebiet des Generalgouvernements erwachsen sind. Dies gilt nicht für die hinfort der deutschen Gerichtsbarkeit unterworfenen Sachen. In Strafsachen tritt die Rechtskraft erst ein, wenn die deutsche Anklagebehörde die Sache zur polnischen Gerichtsbarkeit abgibt.

3. Abschnitt. Hypothekenämter.

§ 13

(1) Die Hypothekenämter werden an Stelle der Hypothekenschreiber mit einem oder mehreren Burgrichtern besetzt. Die Entscheidung über die eingehenden Anträge trifft jeweils ein Burgrichter allein. Im zweiten Rechtszug entscheidet das Bezirksgericht; seine Entscheidungen sind unanfechtbar, soweit nicht in der Verordnung über die deutsche Gerichtsbarkeit vom 19. Februar 1940 (Verordnungsblatt GGPK. I S. 57) eine Ausnahme zugunsten der deutschen Staatsangehörigen und Volkszugehörigen zugelassen ist.

(2) Die Burgrichter und das Personal der Hypothekenämter werden nach dem für die Art ihrer Tätigkeit gerechtfertigten Satz bezahlt; einen Anteil an den aufkommenden Gebühren erhalten sie nicht, diese fließen vielmehr der Gerichtskasse zu.

4. Abschnitt. Gebühren.

§ 14

Für die Fortsetzung einer beim Inkrafttreten dieser Verordnung bereits anhängigen bürgerlichen Rechtsstreitigkeit vor den polnischen Gerichten wird eine Fortsetzungsgebühr erhoben. Im übrigen bleiben die polnischen Kostenvorschriften unberührt.

§ 15

(1) Die Fortsetzungsgebühr wird nach dem Wert des Streitgegenstandes erhoben. Sie beträgt bei Gegenständen im Wert

bis zu 2000 Zloty einschließlich	5 v. H.
von dem Mehrbetrag bis zu 5000 Zloty einschließlich	3 v. H.
von dem Mehrbetrag bis zu 10000 Zloty einschließlich	2 v. H.
von dem Mehrbetrag	1 v. H.

(2) Dabei ist der Wert auf die nächsthöheren 100 Zloty, bei Gegenständen mit einem Streitwert von mehr als 20 000 Zloty auf die nächsthöheren 1000 Zloty aufzurunden.

czone są środki prawne lub odwoławcze, przewidziane w polskim prawie. Jeżeli sąd, którego wyrok zaczepiono, nie jest uprawniony do ponownego rozpatrywania sprawy, rozpatruje, o ile Sąd Grodzki wydał orzeczenie w pierwszej instancji, Sąd Okręgowy, w innych wypadkach Sąd Apelacyjny.

(2) Wydane w drugiej instancji orzeczenia Sądu Okręgowego i wszystkie orzeczenia Sądu Apelacyjnego są ostateczne.

§ 12

Sprawy prawne, podlegające rozpatrywaniu w instancji już nie dozwolonej według § 11, stają się z wejściem w życie niniejszego rozporządzenia prawomocne, jeżeli powstały na obszarze Generalnego Gubernatorstwa. To się nie odnosi do spraw podlegających odład sądownictwu niemieckiemu. Sprawy karne nabierają mocy prawnej dopiero wtedy, gdy niemiecka władza oskarżenia przekazuje sprawę sądownictwu polskiemu.

R o z d z i a ł III.

Urzędy hypoteczne.

§ 13

(1) Urzędy hypoteczne obsadza się w miejsce pisarzy hypotecznych z jednym lub kilkoma sędziami grodzkimi. O wpłynionych wnioskach decyduje każdorazowo jeden sędzia grodzki sam, w drugiej instancji rozstrzyga Sąd Okręgowy; orzeczenia jego są ostateczne, o ile w rozporządzeniu o sądownictwie niemieckim z dnia 19 lutego 1940 r. (Dz. rozp. GGP. I str. 57) wyjątek na rzecz niemieckich obywateli i przynależnych do Narodu Niemieckiego nie jest dozwolony.

(2) Sędziowie grodzcy i personel urzędów hypotecznych otrzymują wynagrodzenie według stawek odpowiadających ich czynności; udziału w wpływających opłatach nie mają, wpłyną one natomiast do kasy sądowej.

R o z d z i a ł IV.

Oplaty.

§ 14

Dla dalszego prowadzenia sprawy, toczącej się w chwili wejścia w życie niniejszego rozporządzenia przed sądem polskim, pobiera się opłaty za dalsze prowadzenie. Pozatem pozostają przepisy polskie o kosztach sądowych nie naruszone.

§ 15

(1) Opłaty za dalsze prowadzenie pobiera się od wartości przedmiotu sporu. Wynosi ona przy wartości przedmiotu

do 2000 złotych włącznie	5%
od nadwyżki do 5000 złotych włącznie	3%
od nadwyżki do 10000 złotych włącznie	2%
od nadwyżki	1%

(2) Każde rozpoczęte 100 złotych a w przypadku, gdy wartość przedmiotu przewyższa 20000 złotych, każde rozpoczęte 1000 złotych liczy się za pełne.

(3) Bei nicht vermögensrechtlichen Streitigkeiten beträgt die Fortsetzungsgebühr 100 Zloty.

(4) Die Festsetzung der Höhe der Fortsetzungsgebühr kann von den Parteien nicht angefochten werden.

5. Abschnitt.

Nachprüfungsrecht.

§ 16

Die Nachprüfung rechtskräftiger Entscheidungen eines polnischen Gerichts erfolgt, wenn ein öffentliches Interesse an der Nachprüfung besteht.

§ 17

(1) Den Antrag auf Nachprüfung kann nur der Leiter der Abteilung Justiz im Amt des Distriktschefs stellen. Der Antrag mit Begründung muß binnen sechs Monaten nach dem Eintritt der Rechtskraft bei dem Deutschen Obergericht gestellt werden.

(2) Das Deutsche Obergericht kann die Entscheidung bestätigen oder unter Aufhebung der Entscheidung die Sache zur deutschen Gerichtsbarkeit verweisen oder selbst in der Sache anderweit entscheiden. Ist die nachgeprüfte Entscheidung ein Urteil, so entscheidet das Deutsche Obergericht nach mündlicher Verhandlung ebenfalls durch Urteil, sonst durch Beschluß. Im übrigen bestimmt das Deutsche Obergericht sein Verfahren unter Berücksichtigung der Lage des einzelnen Falles nach freiem Ermessen.

(3) Erfolgt die Verweisung zur deutschen Gerichtsbarkeit, so wird die Sache bei dem örtlich zuständigen Deutschen Gericht, in Strafsachen bei dem Sondergericht anhängig.

§ 18

(1) Ist die Entscheidung eines polnischen Gerichts beim Inkrafttreten dieser Verordnung bereits rechtskräftig, so läuft die Frist für den Antrag auf Nachprüfung vom Inkrafttreten dieser Verordnung. Dies gilt nur für Entscheidungen, deren Rechtskraft nach dem 31. Juli 1938 eingetreten ist.

(2) In besonders wichtigen Fällen, in denen das Interesse des deutschen Volkes durch die Entscheidung berührt ist, können auch früher rechtskräftig gewordene Entscheidungen auf Anordnung des Leiters der Abteilung Justiz im Amt des Generalgouverneurs nachgeprüft werden.

6. Abschnitt.

Schlußbestimmungen.

§ 19

Soweit dem Distriktschef in dieser Verordnung Befugnisse verliehen sind, kann er sie durch den Leiter der in seinem Amt bestehenden Abteilung Justiz ausüben lassen, der zu seiner Unterstützung bei der Aufsicht über die polnischen Behörden deutsche Richter und Staatsanwälte, in Kassenangelegenheiten auch deutsche Kassenbeamte, zuziehen darf.

(3) W sprawach niemajątkowych opłata za dalsze prowadzenie wynosi 100 złotych.

(4) Ustalenie wysokości opłaty za dalsze prowadzenie sprawy nie ulega zaczepieniu przez strony.

R o z d z i a ł V.

Prawo sprawdzenia.

§ 16

Sprawdzenie prawomocnych rozstrzygnięć sądu polskiego następuje w przypadku, gdy interes publiczny nadto wskazuje.

§ 17

(1) O sprawdzenie wnosić może wniosek tylko kierownik wydziału sprawiedliwości przy urzędzie Szefa Okręgowego. Wniosek z uzasadnieniem należy w ciągu 6 miesięcy po uprawomocnieniu wnieść do Niemieckiego Sądu Wyższego.

(2) Wyższy Sąd Niemiecki potwierdzić może rozstrzygnięcie lub z zniesieniem rozstrzygnięcia sprawę przekazywać niemieckiemu sądownictwu lub sam w tej sprawie inaczej decydować. Jeżeli sprawdzone rozstrzygnięcie jest wyrokiem, wtedy rozstrzyga Wyższy Sąd Niemiecki po ustnej rozprawie również wyrokiem, pozatym postanowieniem. W pozostałych wypadkach ustala Wyższy Sąd Niemiecki postępowanie swoje według własnego uznania z uwzględnieniem poszczególniej ważności sprawy.

(3) Następuje przekazanie sądownictwu niemieckiemu, wtedy rozstrzygnięcie sprawy następuje w miejscowo właściwych sądach niemieckich, przy sprawach karnych w Sądach Specjalnych.

§ 18

(1) Jeżeli rozstrzygnięcie sądu polskiego już w chwili wejścia w życie niniejszego rozporządzenia jest prawomocne, wtedy termin wniesienia wniosku o sprawdzenie zaczyna się z chwilą wejścia w życie niniejszego rozporządzenia. To się odnosi tylko do rozstrzygnięć, których uprawomocnienie nastąpiło po dniu 31 lipca 1938 r.

(2) W szczególnie ważnych wypadkach, w których interes Narodu Niemieckiego zostało rozstrzygnięciem dotknięte, ulec mogą również przedtem uprawomocnione rozstrzygnięcia sprawdzeniu na zarządzenie Kierownika Wydziału Sprawiedliwości przy Urzędzie Generalnego Gubernatora.

R o z d z i a ł VI.

Postanowienia końcowe.

§ 19

O ile Szefowi Okręgowemu nadano niniejszym rozporządzeniem uprawnienia, wykonanie ich poruczać może kierownikowi wydziału sprawiedliwości w jego urzędzie, który do swej pomocy przy nadzorze polskich władz dobrać sobie może sędziów i prokuratorów niemieckich, w sprawach kasowych również niemieckich urzędników kasowych.

§ 20

Diese Verordnung tritt mit dem Tage ihrer Verkündung in Kraft.

Krakau, den 19. Februar 1940.

**Der Generalgouverneur
für die besetzten polnischen Gebiete
Frank**

Verordnung

über den Übergang von Rechtsfachen in der deutschen und polnischen Gerichtsbarkeit.

Vom 19. Februar 1940.

Auf Grund des § 5 Abs. 1 des Erlasses des Führers und Reichsanzlers über die Verwaltung der besetzten polnischen Gebiete vom 12. Oktober 1939 (Reichsgesetzbl. I S. 2077) verordne ich:

1. Abschnitt.

Strafrechtspflege.

§ 1

Die beim Inkrafttreten dieser Verordnung bei den polnischen Behörden anhängigen Straffachen gehen mit Ausnahme der von einer deutschen Anklagebehörde bereits abgegebenen Verfahren auf die deutsche Anklagebehörde über, in deren Bezirk die abgebende Behörde liegt. Den Akten ist ein Auszug in deutscher Sprache und eine Übersetzung etwa ergangener Entscheidungen beizufügen.

§ 2

Die in den übergebenen Straffachen gefällten Entscheidungen der polnischen Behörden verlieren ihre Wirkung, wenn die deutsche Gerichtsbarkeit gegeben ist (§ 7 der Verordnung über die deutsche Gerichtsbarkeit im Generalgouvernement vom 19. Februar 1940, Verordnungsblatt GGP. I S. 57).

§ 3

(1) Die nicht in der deutschen Gerichtsbarkeit verbleibenden Straffachen werden von der deutschen Anklagebehörde an die polnische Behörde zurückgegeben.

(2) Die deutsche Anklagebehörde kann auch nach Abgabe einer Sache an die polnische Behörde noch bis zum Eintritt der Rechtskraft verlangen, daß ihr die Sache zurückgegeben wird. Die Sache wird dann bei der deutschen Anklagebehörde wieder anhängig; § 2 gilt entsprechend.

2. Abschnitt.

Bürgerliche Rechtspflege.

§ 4

In bürgerlichen Rechtsfachen ist die durch die Verordnung über die deutsche Gerichtsbarkeit im Generalgouvernement vom 19. Februar 1940 (Verordnungsblatt GGP. I S. 57) festgelegte Zuständigkeit der deutschen Gerichte ausschließlich; eine Vereinbarung der Beteiligten auf ein polnisches Gericht ist daher unzulässig.

§ 20

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Krakau (Kraków), dnia 19 lutego 1940 r.

**Generalny Gubernator
dla okupowanych polskich obszarów
Frank**

Rozporządzenie

o przejściu spraw prawnych w sądownictwie niemieckim i polskim.

Z dnia 19 lutego 1940 r.

Na podstawie § 5 ust. 1 Dekretu Führer'a i Kancelarza Rzeszy Niemieckiej o Administracji okupowanych polskich obszarów z dnia 12 października 1939 r. (Dz. U. Rzeszy Niem. I str. 2077) rozporządzam:

R o z d z i a ł I.

Wymiar sprawiedliwości karnej.

§ 1

Sprawy karne, toczące się w chwili wejścia w życie niniejszego rozporządzenia we władzach polskich, z wyjątkiem postępowań już przez niemiecką władzę oskarżenia oddanych, przechodzą na tę niemiecką władzę oskarżenia, w okręgu której władza oddająca leży. Do aktów należy dołączyć wyciąg w języku niemieckim i tłumaczenie orzeczeń ewentualnie już wydanych.

§ 2

Orzeczenia władz polskich wydane w sprawach karnych, przechodzących na władzę niemiecką tracą swoją moc, jeżeli sądownictwo niemieckie jest dane (§ 7 rozporządzenia o sądownictwie niemieckim w Generalnym Gubernatorstwie z dnia 19 lutego 1940 r. Dz. rozp. GGP. I str. 57).

§ 3

(1) Sprawy karne nie pozostające w sądownictwie niemieckim, niemiecka władza oskarżenia zwraca władzy polskiej.

(2) Niemiecka władza oskarżenia i po oddaniu sprawy władzy polskiej aż do uprawomocnienia się wymagać może, by sprawa jej została zwrócona. W tym wypadku sprawa toczy się znowu przed niemiecką władzą oskarżenia; § 2 stosuje się odpowiednio.

R o z d z i a ł II.

Wymiar sprawiedliwości cywilnej.

§ 4

W sprawach cywilnych właściwość sądów niemieckich ustalona rozporządzeniem o sądownictwie niemieckim w Generalnym Gubernatorstwie z dnia 19 lutego 1940 r. (Dz. rozp. GGP. I str. 57) jest wyłączna; umowa stron o oddanie sporu pod rozstrzygnięcie sądu polskiego jest przeto nie dopuszczalna.

§ 5

(1) Die der deutschen Gerichtsbarkeit unterliegenden bürgerlichen Rechtsachen, die beim Inkrafttreten dieser Verordnung bei den polnischen Behörden anhängig sind, gegen zu diesem Zeitpunkt auf die nunmehr zuständige deutsche Behörde in der Lage über, in der sie sich zur Zeit des Übergangs befinden. Ist die Sache im ersten Rechtszug anhängig, fällt sie an das Deutsche Gericht, andernfalls an das Deutsche Obergericht.

(2) Gesetzliche Fristen, die zu der hiernach maßgeblichen Zeit noch laufen, werden unterbrochen. Eine sich aus dem deutschen Recht ergebende entsprechende Frist beginnt zu laufen, sobald die nach dem Übergang zuständige deutsche Behörde denjenigen, für dessen Handlung die Frist gilt, von dem Übergang in Kenntnis gesetzt hat. Richterliche Fristen, die zur Zeit des Übergangs laufen, entfallen.

§ 6

(1) Bestehen Zweifel oder Streit, ob die Sache der deutschen Gerichtsbarkeit unterliegt, so legt das polnische Gericht sie, wenn die Sache im ersten Rechtszug anhängig ist, dem Deutschen Gericht, andernfalls dem Deutschen Obergericht zur Entscheidung vor. Die Vorlage kann von Amts wegen geschehen; auf Antrag eines am Verfahren Beteiligten muß sie erfolgen.

(2) Den Akten ist bei ihrer Übersendung ein Bericht in deutscher Sprache über den für die Entscheidung wesentlichen Inhalt der Akten beizufügen.

§ 7

Entscheidet das nach § 6 zuständige deutsche Gericht, daß die Sache der polnischen Gerichtsbarkeit unterliegt, so beginnen die gesetzlichen und richterlichen Fristen, die beim Inkrafttreten der Verordnung liefen, mit der Bekanntgabe der Entscheidung von neuem.

§ 8

(1) Ergibt sich im Laufe eines bei einem polnischen Gericht anhängigen Verfahrens, daß die Sache der deutschen Gerichtsbarkeit unterliegt, oder entsteht Zweifel oder Streit über diese Frage, so sind die §§ 5 und 6 entsprechend anwendbar. Der Übergang tritt mit der Feststellung ein, daß die Sache der deutschen Gerichtsbarkeit unterliegt.

(2) Entscheidet das Gericht, daß die Sache der polnischen Gerichtsbarkeit unterliegt, so beginnen die gesetzlichen und richterlichen Fristen, die bei der Vorlage oder der Stellung des Antrags auf Vorlage liefen, mit der Bekanntgabe der Entscheidung von neuem.

§ 9

Ein Übergang eines bei einem deutschen Gericht anhängigen Verfahrens auf ein polnisches Gericht findet nicht statt. Mit der Feststellung, daß die Sache nicht der deutschen Gerichtsbarkeit unterliegt, endet das Verfahren.

§ 5

(1) Sprawy cywilne, które podlegają sądownictwu niemieckiemu i toczą się w chwili wejścia w życie niniejszego rozporządzenia we władzach polskich, przechodzą z tą chwilą na niemieckie władze teraz właściwe a to w takim stanie, w jakim się znajdują w czasie przejścia. Jeżeli sprawa toczy się w pierwszej instancji, przechodzi ona na Sąd Niemiecki, a w innych wypadkach na Wyższy Sąd Niemiecki.

(2) Terminy ustawowe, bieżące jeszcze w chwili miarodajnej według powyższego, zostają przerwane. Odpowiedni termin wynikający z prawa niemieckiego zaczyna biec, gdy właściwa po przejściu władza niemiecka zawiadomiła o przejściu tego, dla czynności którego termin jest obowiązujący.

§ 6

(1) W razie istnienia wątpliwości lub sporu, czy sprawa podlega sądownictwu niemieckiemu, sąd polski przedłoży sprawę do rozstrzygnięcia — gdy sprawa toczy się w pierwszej instancji — Sądowi Niemieckiemu, a w innych wypadkach — Wyższemu Sądowi Niemieckiemu. Przedłożenie może nastąpić z urzędu; na wniosek uczestnika w postępowaniu przedłożenie musi nastąpić.

(2) Do akt należy dołączyć przy przesłaniu sprawozdanie w języku niemieckim o treści akt, istotnej dla rozstrzygnięcia.

§ 7

Jeżeli sąd rozstrzygnie, że sprawa podlega sądownictwu polskiemu, terminy ustawowe i sądowe, które biegły w chwili wejścia w życie rozporządzenia, zaczynają się na nowo z ogłoszeniem rozstrzygnięcia.

§ 8

(1) Jeżeli w toku postępowania przed sądem polskim okaże się, że sprawa podlega sądownictwu niemieckiemu, lub gdy powstają wątpliwości albo spory o to, stosuje się odpowiednio §§ 5 i 6. Przejście następuje z stwierdzeniem, że sprawa podlega sądownictwu niemieckiemu.

(2) Jeżeli sąd rozstrzygnie, że sprawa podlega sądownictwu polskiemu, terminy ustawowe i sądowe, które biegły w czasie przedłożenia lub złożenia wniosku o przedłożenie, zaczynają się na nowo z ogłoszeniem rozstrzygnięcia.

§ 9

Przejście postępowania toczącego się w Sądzie Niemieckim na sąd polski nie następuje. Z stwierdzeniem, że sprawa nie podlega sądownictwu niemieckiemu, kończy się postępowanie.

3. Abschnitt.

Wirkung der deutschen Entscheidungen.

§ 10

Die Entscheidungen der deutschen Gerichte und Anklagebehörden, daß die deutsche oder polnische Gerichtsbarkeit gegeben ist, sind für die polnischen Behörden bindend.

4. Abschnitt.

Kosten.

§ 11

Für die Abgabe einer Rechtsache von der polnischen an die deutsche Gerichtsbarkeit werden Gebühren, Stempel oder sonstige Abgaben nicht erhoben. Dasselbe gilt für die Entscheidung, ob die Sache der deutschen oder polnischen Gerichtsbarkeit unterliegt.

§ 12

Für den Übergang einer beim Inkrafttreten dieser Verordnung bei einem polnischen Gericht anhängigen bürgerlichen Rechtsstreitigkeit auf ein deutsches Gericht wird von diesem eine Übergangsgebühr erhoben. Im übrigen werden für den Rechtsstreit vor dem deutschen Gericht Gebühren nicht erhoben.

§ 13

(1) Die Übergangsgebühr wird nach dem Wert des Streitgegenstandes erhoben. Sie beträgt bei Gegenständen im Wert

bis zu 2000 Zloty einschließlich . . .	5 v. H.
von dem Mehrbetrag bis zu 5000 Zloty einschließlich	3 v. H.
von dem Mehrbetrag bis zu 10 000 Zloty einschließlich	2 v. H.
von dem Mehrbetrag	1 v. H.

(2) Dabei ist der Wert auf die nächsthöheren 100 Zloty bei Gegenständen mit einem Streitwert von mehr als 20 000 Zloty auf die nächsthöheren 1000 Zloty aufzurunden.

(3) Bei nichtvermögensrechtlichen Streitigkeiten beträgt die Übergangsgebühr 100 Zloty.

(4) Die Festsetzung der Höhe der Übergangsgebühr kann von den Parteien nicht angefochten werden.

§ 14

Sind in einer auf ein deutsches Gericht übergegangenem Sache, die erst nach dem Inkrafttreten dieser Verordnung bei dem polnischen Gericht anhängig geworden ist, Gebühren bereits bei dem polnischen Gericht bezahlt, so werden sie auf die nach deutschem Recht für das gesamte Verfahren festzusetzenden Kosten verrechnet.

Rozdział III.

Skutki rozstrzygnięć niemieckich.

§ 10

Rozstrzygnięcia niemieckich sądów i władz oskarżenia w kwestiach, czy dane jest sądownictwo niemieckie albo polskie, obowiązują władze polskie.

Rozdział IV.

Koszty.

§ 11

Od oddania sprawy z sądownictwa polskiego do sądownictwa niemieckiego nie pobiera się żadnych należności, opłat stemplowych lub innych danin. To samo stosuje się do orzeczenia, czy sprawa podlega sądownictwu niemieckiemu lub polskiemu.

§ 12

Od przejścia sporu cywilnego, toczącego się w czasie wejścia w życie rozporządzenia niniejszego przed sądem polskim, na Sąd Niemiecki pobiera się opłatę. Poza tym za przeprowadzenie sporu przed Sądem Niemieckim nie pobiera się żadnej opłaty.

§ 13

(1) Opłatę za przejście pobiera się od wartości przedmiotu sporu. Wynosi ona przy wartości przedmiotu

do 2000 zł. włącznie	5%
od nadwyżki do 5000 zł. włącznie	3%
od nadwyżki do 10 000 zł. włącznie	2%
od nadwyżki	1%

(2) Każde rozpoczęte 100 zł., a w wypadkach, gdy wartość przedmiotu przewyższa 20000 zł. każde rozpoczęte 1000 zł. liczy się za pełne.

(3) W sporach nie majątkowych wynosi opłata za przejście 100 zł.

(4) Ustalenie wysokości opłaty za przejście nie ulega zaczepieniu przez strony.

§ 14

Jeżeli w sprawie wytoczonej przed sądem polskim dopiero po wejściu w życie rozporządzenia niniejszego, a przechodzącej na Sąd Niemiecki, uiszczono już w sądzie polskim opłaty, zalicza się je na mające być ustalone według prawa niemieckiego koszty całego postępowania.

5. Abschnitt.

Inkrafttreten.

§ 15

Diese Verordnung tritt mit dem Tage ihrer Verkündung in Kraft.

Krakau, den 19. Februar 1940.

**Der Generalgouverneur
für die besetzten polnischen Gebiete
Frank**

Rozdział V.

Wejście w życie.

§ 15

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Krakau (Kraków), dnia 19 lutego 1940 r.

**Generalny Gubernator
dla okupowanych polskich obszarów
Frank**

